

โครงสร้างขององค์ประกอบแห่งชีวิต

โดย

นายฉัตรชัย สายจันทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาประติมากรรม

ภาควิชาประติมากรรม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

STRUCTURE OF LIFE COMPOSITION

By

Chatchai Sayjan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF FINE ARTS

Department of Sculpture

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2008

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “โครงสร้างขององค์ประกอบแห่งชีวิต” เสนอโดย นายฉัตรชัย สายจันทร์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาประติมากรรม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ศราวุธ ดวงจำปา
2. รองศาสตราจารย์เข็มรัตน์ กองสุข

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ถนอมจิตร ชุ่มวงศ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิชัย สิทธิรัตน์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ไพยนต์ บรรจงเกลี้ยง)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ศราวุธ ดวงจำปา)

...../...../.....

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์เข็มรัตน์ กองสุข)

...../...../.....

48002201 : สาขาวิชาประติมากรรม

คำสำคัญ : โครงสร้างประกอบกับชีวิต

ผู้ตรวจฯ สายจันทร์ : โครงสร้างขององค์ประกอบแห่งชีวิต. อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ : อ.ศราวุธ ดวงจำปา และ รศ.เข็มรัตน์ กองสุข. 54 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์ที่จะนำเสนอผลงานประติมากรรมจำนวนสี่ชิ้น ในเรื่อง
โครงสร้างขององค์ประกอบแห่งชีวิต มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับปรัชญาเรื่องวัฏจักรของชีวิต นำเสนอ
ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทางประติมากรรมซึ่งประกอบไปด้วยทัศนคติ แนวความคิด การสร้าง
รูปทรง การแสดงออก ตลอดจนเทคนิค วิธีการ วัสดุ และการแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าหวังว่า วิทยานิพนธ์เรื่องโครงสร้างขององค์ประกอบแห่งชีวิตฉบับนี้จะ
เกิดประโยชน์ต่อท่านผู้สนใจศิลปะที่จะใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและสร้างสรรค์ต่อไป

ภาควิชาประติมากรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2.

48002201 : MAJOR : SCULPTURE

KEY WORD : STRUCTURE COMBINE LIFE

CHATCHAI SAYJAN : STRUCTURE OF LIFE COMPOSITION. THESIS ADVISORS :
SARAVUDTH DUANGJUMPA AND ASSOC.PROF.KHEMRAT KONGSOOK. 54 pp.

These 4 Sculptures aim to present Structure of Life composition. There are about philosophy circle. They also combine virtual, concept, forming, technique, material and problem between creating art works.

I hope this these, "Structure of Life Composition" ,well be helpful for who is interested in art and it will also be a useful way to create one's art.

Department of Sculpture Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2008

Student's signature

Thesis Advisors' signature 1. 2.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดามารดาของข้าพเจ้าพี่น้องและผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา และขอรำลึกถึงพระคุณของครูบาอาจารย์ทุกท่านซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ศรารุธ ดวงจำปา, รองศาสตราจารย์เข็มรัตน์ กองสุข, รองศาสตราจารย์วิชัย สิทธิรัตน์, อาจารย์นนทิวรรณ จันทนะผลิน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ถนอมจิตร ชุ่มวงศ์, อาจารย์จักรพันธ์ วัฒนาสินกุล, อาจารย์ไพยนต์ บรรจงเกลี้ยง และอาจารย์นภดล วิรุฬห์ชาติตะพันธ์ ที่คอยให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาความคิด การสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาของผลงาน ตลอดจนพี่น้องเพื่อนพ้องมิตรสหายทุกท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา	1
สมมติฐานของการศึกษา	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
ขั้นตอนการศึกษา	2
วิธีการศึกษา	3
แหล่งข้อมูล	3
2 ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ	4
ที่มาของแนวความคิด	4
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์	4
3 กระบวนการสร้างสรรค์	11
ขั้นตอนการสร้างสรรค์	11
การรวบรวมและกำหนดความคิดที่เป็นแรงบันดาลใจ	11
สรุปแนวความคิดเพื่อการสร้างสรรค์	11
วิธีการสร้างสรรค์	11
การวิเคราะห์และนำเสนอผลงาน	13
4 วิเคราะห์องค์ประกอบศิลป์ ทักษะธาตุพื้นฐานและการแก้ปัญหา	44
รูปทรง	44
ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางรูป	44
ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุ	47

บทที่		หน้า
	เนื้อหา	51
	เนื้อหาภายใน	51
	เนื้อหาภายนอก	51
	การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์	51
5	สรุป	52
	บรรณานุกรม	53
	ประวัติผู้วิจัย	54

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างสรรค์ ภาพที่ 1	5
2	ข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างสรรค์ ภาพที่ 2	6
3	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 1	7
4	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 2	8
5	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 1	9
6	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 2	10
7	ภาพอุปกรณ์การสร้างสรรค์	14
8	ภาพร่าง 2 มิติ ชั้นที่ 1	15
9	ภาพร่าง 2 มิติ ชั้นที่ 2	16
10	ภาพร่าง 2 มิติ ชั้นที่ 3	17
11	ภาพร่าง 2 มิติ ชั้นที่ 4	18
12	ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 1	19
13	ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 2	20
14	ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 1	21
15	ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 2	22
16	ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 1	23
17	ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 2	24
18	ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 1	25
19	ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 2	26
20	ภาพแบบจำลอง 3 มิติที่ไม่ได้ขยาย	27
21	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 1	28
22	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 2	29
23	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 3	30
24	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 4	31
25	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 1	32
26	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 2	33

ภาพที่		หน้า
27	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 3	34
28	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 4	35
29	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 1	36
30	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 2	37
31	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 3	38
32	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 4	39
33	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 1	40
34	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 2	41
35	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 3	42
36	ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 4	43
37	ภาพแสดงลักษณะเส้นของงานประติมากรรม	45
38	ภาพแสดงลักษณะปริมาตรของงานประติมากรรม	46
39	ภาพแสดงลักษณะที่ว่างของงานประติมากรรม	48
40	ภาพแสดงลักษณะสีของงานประติมากรรม	49
41	ภาพแสดงลักษณะพื้นผิวของงานประติมากรรม	50

บทที่ 1

บทนำ

สิ่งมีชีวิตในโลกนี้มีความมหัศจรรย์ โดยเฉพาะมนุษย์มีรายละเอียดปลีกย่อย มีความสัมพันธ์กัน มีชีวิตที่นำศึกษาทำความเข้าใจ มีรูปแบบการใช้ชีวิตที่ซับซ้อน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นแบบอย่างในการสะท้อนห้วงความคิดหนึ่งของข้าพเจ้าที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์ในแง่มุมที่เป็นโครงสร้างที่สะท้อนถึงความซับซ้อนและเป็นระบบในการประกอบกันขึ้นมาเป็นรูปทรง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เป็นผู้เลือกเส้นทางว่าจะเดินไปในทิศทางใด เลือกที่จะดำรงอยู่ ค้นหาจุดหมายปลายทาง ทำสิ่งต่าง ๆ ตามเงื่อนไขของเวลา และสถานการณ์ที่กำหนด

ทุกสิ่งทุกอย่างต่างมีอายุไขภายในตัวของมันภายใต้กฎเกณฑ์แห่งธรรมชาติอันเป็น “วัฏจักร” มีเกิดย่อมมีดับเป็นธรรมชาติ

ข้าพเจ้ามองชีวิตเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่า และเกิดเป็นแรงบันดาลใจที่จะสร้างผลงานประติมากรรม ที่มีลักษณะเป็นโครงสร้างของเส้นที่มีการจัดองค์ประกอบให้อยู่ภายในขอบเขตที่กำหนด เพื่อที่จะสะท้อนถึงคำว่า “ชีวิต”

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. ข้าพเจ้าต้องการศึกษาและถ่ายทอดผลงานประติมากรรมที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับความรู้สึกระทับใจในการดำรงชีวิต
2. ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดผลงาน โดยให้รูปแบบประติมากรรมที่มีลักษณะและวิธีการที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวในการสร้างสรรค์ และการจัดองค์ประกอบใหม่
3. ผลงานจะแสดงถึงช่วงชีวิตที่เกิดขึ้นช่วงหนึ่ง มีการเปลี่ยนแปลง พลิกผันไปตามสถานการณ์ที่เป็นอยู่ และจะกลับไปสู่จุดเริ่มต้นใหม่ตามแนวความคิดแห่ง “วัฏจักร”

4. ผลงานจะแสดงลักษณะโครงสร้างที่ประกอบกันขึ้นเป็นรูปทรงตามแนวความคิดที่กำหนด

5. ข้าพเจ้ามีความปรารถนาให้ประติมากรรมชุดนี้ได้ให้ประโยชน์แก่คนรุ่นหลังได้ศึกษาข้อมูลต่อไป

สมมติฐานของการศึกษา

1. ในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมชุดนี้น่าเรื่องราวมาจากความรู้สึกถึงความ เป็นไปของมนุษย์และสรรพสิ่งในโลกที่มีวันเกิดและวันดับ

2. ผลงานประติมากรรมของข้าพเจ้าเป็นผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวด้านเทคนิค การเข้าไม้ สลัก เดือย ด้วยความอิสระในการสร้างรูปทรง

3. ด้านการศึกษาหาข้อมูลเพื่อการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ แรงบันดาลใจมาจากบิดาของข้าพเจ้าที่เป็นช่างไม้ ซึ่งข้าพเจ้าได้ศึกษาวิธีการทางด้านช่างและนำ ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับผลงานของข้าพเจ้า

ขอบเขตของการศึกษา

ข้าพเจ้าจะสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมซึ่งสร้างความหมายดังที่ได้อธิบายมา เบื้องต้นโดยใช้รูปแบบประติมากรรมไม้ตามกระบวนการประติมากรรมที่ข้าพเจ้าเชื่อว่าจะสร้าง ความหมายได้ตามที่ข้าพเจ้าต้องการและแสดงออก รวมทั้งจะใช้ความเข้าใจทางด้านทัศนศิลป์ และเทคนิคเฉพาะตัวในการทำให้ผลงานประติมากรรมที่สร้างมานี้มีความสมบูรณ์และมี เอกลักษณ์เฉพาะตัว

ขั้นตอนของการศึกษา

1. สรุปลงแนวคิดเพื่อค้นรูปแบบและแนวทางในการสร้างสรรค์
2. ค้นหาแบบในการสร้างสรรค์โดยการทำแบบจำลอง 2 มิติ และ 3 มิติ
3. นำแบบจำลอง 3 มิติเข้าสู่กระบวนการวิจารณ์และอภิปรายโดยคณาจารย์และ สมาชิกในภาควิชา

4. นำบทสรุปในการวิจารณ์และอภิปรายมาปรับปรุงแบบจำลอง 3 มิติ เพื่อเตรียมการขยายผลงานประติมากรรม

5. นำแบบจำลอง 3 มิติ ขยายเป็นผลงานจริงและรวบรวมข้อมูลการทำงานเพื่อการสรุป

วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาในการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมนั้น ข้าพเจ้าจะใช้เทคนิควิธีการประกอบไม้ตามหลักการที่ข้าพเจ้าเข้าใจและเทคนิคเฉพาะตัวเพื่อสร้างรูปแบบที่ต้องการและให้ได้มาซึ่งความงดงามสุนทรีย์ศาสตร์ตามหลักทัศนศิลป์

แหล่งข้อมูล

1. อิทธิพลของศิลปิน, บุคคล และอื่น ๆ
2. จากประสบการณ์การทำงานโดยตรงของข้าพเจ้า
3. จากประสบการณ์การทำงานภายนอกซึ่งอาจรวบรวมข้อมูลในลักษณะของภาพร่างหรือภาพถ่าย

บทที่ 2

ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

ที่มาของแนวความคิด

ข้าพเจ้าเป็นสิ่งมีชีวิตบนโลกนี้และข้าพเจ้ารักชีวิตนี้ ข้าพเจ้าต้องการจะศึกษาความเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความซับซ้อนทั้งทางกายและจิตใจ เพื่อนำมาสร้างสรรค์แค่เป็นงานประติมากรรมมนุษย์ย่อมมีการเกิดแก่เจ็บตาย ซึ่งเราเรียกกันว่า “วัฏจักร” เป็นธรรมดา ข้าพเจ้าจึงมองวัฏจักรนี้เป็นเสมือนเส้นที่เป็นวงที่ไม่มีวันจบหมุนเวียนอยู่อย่างนั้น จุดเริ่มที่เราจะต้องไปตามเส้นทางของแต่ละคน ผ่านอะไรต่าง ๆ ประสบการณ์จนมาถึงจุดจบ

ยีนเป็นส่วนหนึ่งของดีเอ็นเอที่มีส่วนประกอบของเบส 4 ตัวเรียงรายกันอยู่ อาจอยู่บนโครโมโซมหรือส่วนอื่นใดของเซลล์ก็ได้ สิ่งมีชีวิตแต่ละชนิดจะมีมวลสารดีเอ็นเอและจำนวนแตกต่างกัน เช่น แบคทีเรียมียีนประมาณ 4,000 ยีน แมลงหวี่ 20,000 ยีน พืชชั้นสูง 30,000-50,000 และมนุษย์ประมาณ 100,000 ยีน มวลสารดีเอ็นเอและยีนจึงเป็นเอกลักษณ์ของสิ่งมีชีวิตแต่ละชนิดพันธุ์¹

จากทั้ง 2 เรื่องคือเรื่องของ “วัฏจักร” และ “ยีน” เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าสนใจจากรูปแบบของยีนที่เรียงตัวกันคล้ายๆ กัน ซึ่งเป็นรูปแบบที่เรารู้จักตามเอกสารวิทยาศาสตร์และจากการตีความเรื่องวัฏจักรเป็นเส้นจึงรวมกันเป็นเรื่องเดียว

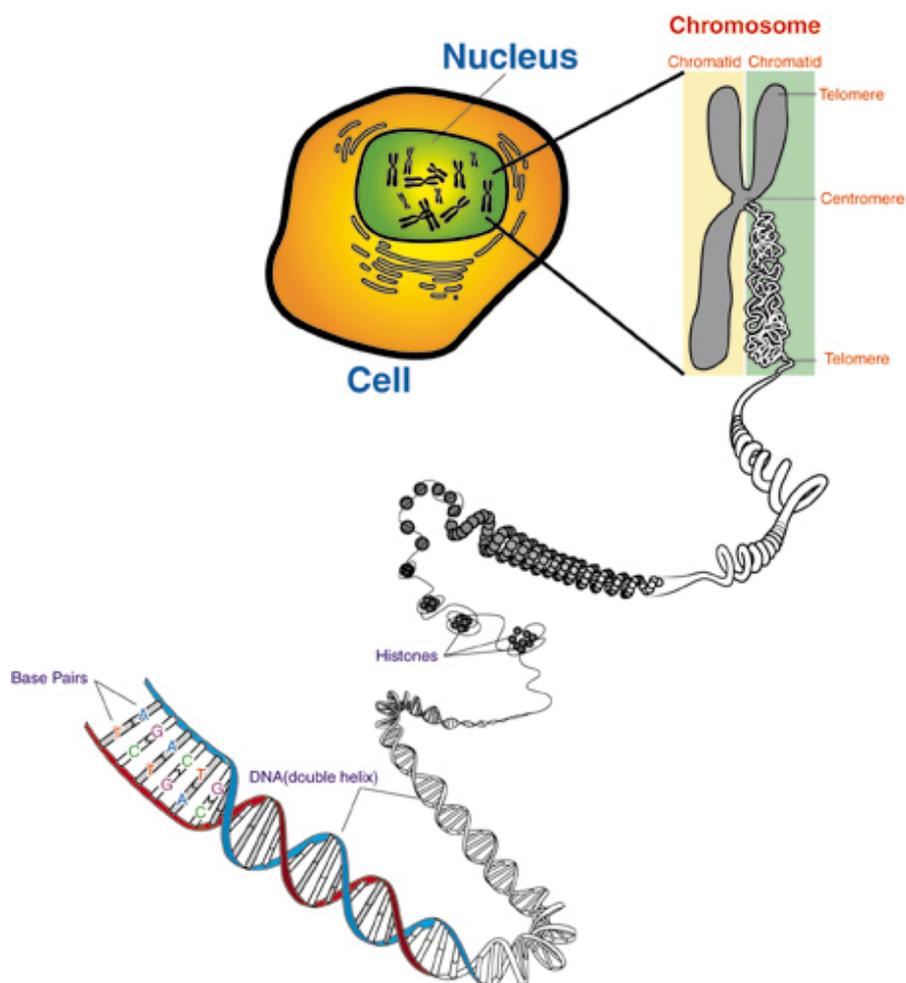
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานประติมากรรมของข้าพเจ้าในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์เป็นช่วงของการพัฒนารูปแบบและวิธีการทำงาน จากที่เคยทดลองทำมาหลากหลายรูปแบบก็พัฒนามาถึงกรรมวิธีการทำงานที่เป็นในแบบชิ้นก่อนวิทยานิพนธ์และยังเป็นต้นแบบการประกอบไม้ในชิ้นวิทยานิพนธ์ด้วย ในชิ้นก่อนวิทยานิพนธ์ข้าพเจ้าได้ค้นหาวิธีการที่จะประกอบไม้ให้ได้จำนวนตามที่ต้องการ และใช้วัสดุที่มีอยู่จำกัดให้พอดีและเพียงพอต่องาน 2 ชิ้น ผลงานที่สร้างสรรค์ชิ้นนั้นมีขนาดที่ไม่ใหญ่มากด้วย เทคนิคด้านการต่อไม้ ขนาดของไม้และวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่อย่างจำกัด

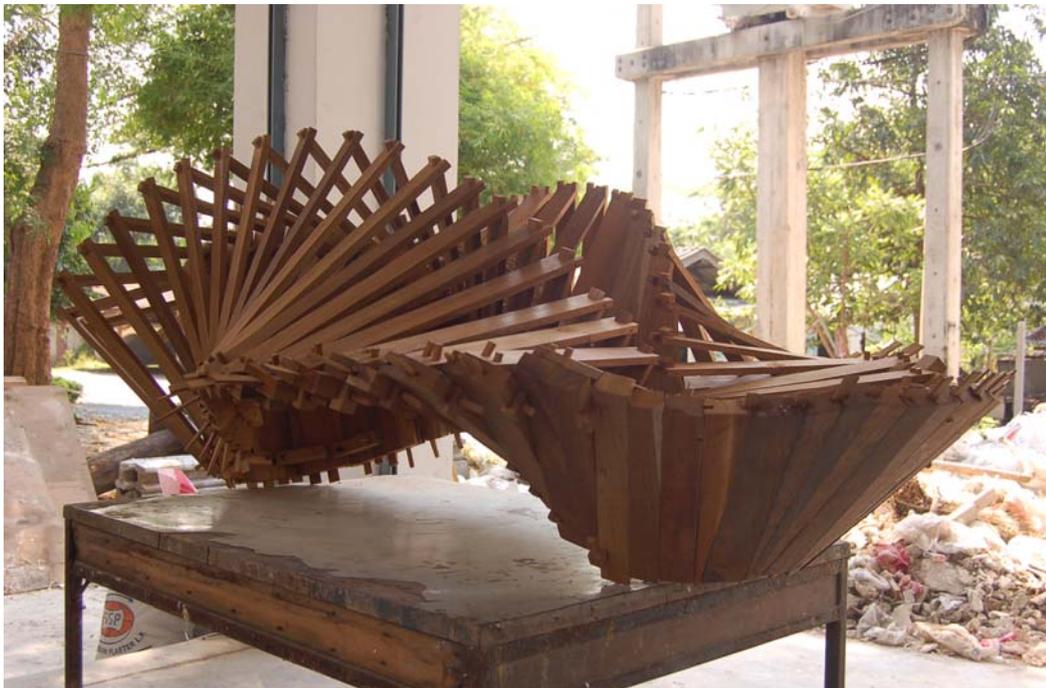
¹ Wonder man, มาทำความเข้าใจกับ “ยีนและจีเอ็มโอ” กันเถอะ เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2551 ค้นหาจาก <http://www.jobpub.com/articles/showarticle.asp?id=17>

ภาพที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างสรรค์ภาพที่ 1

ภาพที่ 2 ข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างสรรค์ภาพที่ 2

ภาพที่ 3 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 ภาพที่ 1

ภาพที่ 4 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 ภาพที่ 2

ภาพที่ 5 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ภาพที่ 1

ภาพที่ 6 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ภาพที่ 2

บทที่ 3

กระบวนการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์คือการทำให้เกิดสิ่งใหม่ด้วยการรวบรวมความคิดแล้วนำมาสร้างเป็นงานศิลปะ นำมาซึ่งลักษณะเฉพาะตัว บางครั้งศิลปินมีการกำหนดขั้นตอนวิธีการทำงานต่างออกไป เช่น เริ่มจากคิดก่อน เริ่มจากการใช้รูปทรงหรือสัญลักษณ์ หรือเริ่มจากวัสดุ วิธีการ แต่สุดท้ายไม่ว่าจะเริ่มจากจุดใดศิลปินก็จะมีการพัฒนาและมีบทสรุปเป็นขั้นตอนที่ต่อเนื่องกัน

ขั้นตอนการสร้างสรรค์

วิธีการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมได้กำหนดดังนี้

1. การรวบรวมและกำหนดความคิดที่เป็นแรงบันดาลใจ

1.1 จากประสบการณ์ของตัวข้าพเจ้าที่มีความประทับใจการดำรงชีวิต

1.2 จากประสบการณ์การศึกษาของตัวข้าพเจ้าที่ทำให้มีความคิดและวิธีการ

จัดการกับแนวความคิดข้างต้น

1.3 จากการศึกษาศิลปะที่ทำให้ข้าพเจ้ามีแนวความคิดจินตนาการทั้งทางรูปแบบและเนื้อหาและพัฒนาให้สมบูรณ์ที่สุด

2. สรุปลักษณะความคิดเพื่อการสร้างสรรค์

จากการศึกษาค้นคว้า จินตนาการ และงานศิลปกรรม ข้าพเจ้าได้นำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ประติมากรรม

โดยอาศัยรูปแบบแนวความคิดเรื่องของยีนที่ประกอบกันขึ้นเป็นสิ่งมีชีวิต และหลักความเชื่อเรื่องวัฏจักร การเกิดแก่เจ็บตาย นำมาผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ทำให้เกิดขึ้น รูปแบบผลงานที่เป็นเอกภาพทั้งรูปทรงและแนวคิด ผลงานประติมากรรมจะเป็นลักษณะโครงสร้างที่มีการต่อประกอบกันเป็นเส้นที่บรรจบกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

3. วิธีการสร้างสรรค์

3.1 การร่างแบบ

เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากในการสร้างรูปทรง เป็นการรวบรวมความคิดจินตนาการกับรูปทรงเพื่อสร้างรูปประติมากรรมให้ออกมาเป็นรูปธรรม การสร้างประติมากรรมขั้นหนึ่ง การร่างแบบเพื่อสร้างเป็นผลงานประติมากรรมมี 2 ขั้นตอน คือ การร่างแบบ 2 มิติเป็นการร่างแบบลงบนกระดาษเพ็้งนำมาทำเป็นแบบจำลองต้นแบบ 3 มิติ ด้วยกระดาษหรือไม้

3.2 การสร้างสรรค์ผลงานจริง

ข้าพเจ้าได้แบ่งการการสร้างสรรค์และวิธีการออกเป็น 2 แบบคือ การประกอบกันแบบที่ 1 (ประติมากรรมชิ้นที่ 1) และการประกอบกันแบบที่ 2 (ประติมากรรมชิ้นที่ 2, 3, 4)

3.2.1 นำแบบจำลอง 3 มิติที่กำหนดมาตราส่วนขยายให้ได้ขนาดผลงานจริงตามความเหมาะสม (ทำเหมือนกันทุกชิ้น)

3.2.2 นำไม้ขนาด 1 1/2" x 1" x 16" มาบากล่องโดยใช้โต๊ะเลื่อย แล้วนำจี้ดกาวติดกัน 3 ท่อน โดยใช้ F camp จับหัวท้าย แล้วนำเศษไม้มาวางขวางแล้วยึดด้วยตะปูลม พอได้แล้วนำ f camp ออกทำซ้ำจนครบตามจำนวนที่ต้องการ นำไม้ที่ได้ปักไว้รอแห้ง (ประติมากรรมชิ้นที่ 1)

3.2.3 นำไม้ที่ติดกาวที่แห้งแล้วมาตัดทะแยงมุมให้ได้ตามต้องการจะได้ไม้ที่เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแบบด้านหนึ่งใหญ่กว่าอีกด้านหนึ่ง การตัด 1 ครั้ง จะได้ไม้ 2 ตัวต่อไม้ที่อัดไว้ (3 ท่อนรวมเป็น 1 ท่อน)

3.2.4 เมื่อได้ไม้แล้วนำมาบากร่อง หัวท้ายเพื่อที่จะนำมาต่อกันทีละท่อนแบบไขว้กัน แล้วขีดกันด้ามตะปูเกลียวจนได้เป็นชิ้นงานโครงสร้างหลัก

3.2.5 นำไม้ขนาด 1 1/2" x 1" x 16" มาตัดผ่ากลางแล้วบากหัวด้านหนึ่งอีกด้านหนึ่งตัดเฉียง แล้วนำมาต่อกันให้เป็นตัว v

3.2.6 นำไม้ตัว v ประกอบเข้ากับโครงสร้างหลักด้วยตะปูเกลียวเพื่อความแข็งแรง ยึดไม้ระหว่างตัว v ด้วยไม้ชิ้นเล็ก ๆ ใ้ส่กาวแล้วยิงด้วยตะปูลมเป็นอันเสร็จ (ประติมากรรมชิ้นที่ 1)

3.2.7 เขียนแบบลงบนไม้อัดเพื่อที่จะกำหนดขนาดของประติมากรรมและจำนวนของไม้ที่จะต้องใช่ พอได้แบบแล้วนำไปวัดลงบนไม้ที่เตรียมไว้ขนาด 3x15x90 cm แล้วตัด

3.2.8 เมื่อตัดตามแบบที่กำหนดแล้ว นำมาจัดจุดกึ่งกลางของตัวไม้ แล้วเจาะไม้ด้านใดด้านหนึ่ง 2 รูให้มีเส้นผ่านศูนย์กลางของรู 3 เซนติเมตร แต่ไม่ทะลุไปอีกด้านหนึ่ง นำสว่านเจาะจากด้านสั้นไม้ให้ทะลุเข้ามาในรูที่เจาะอยู่ก่อนหน้า

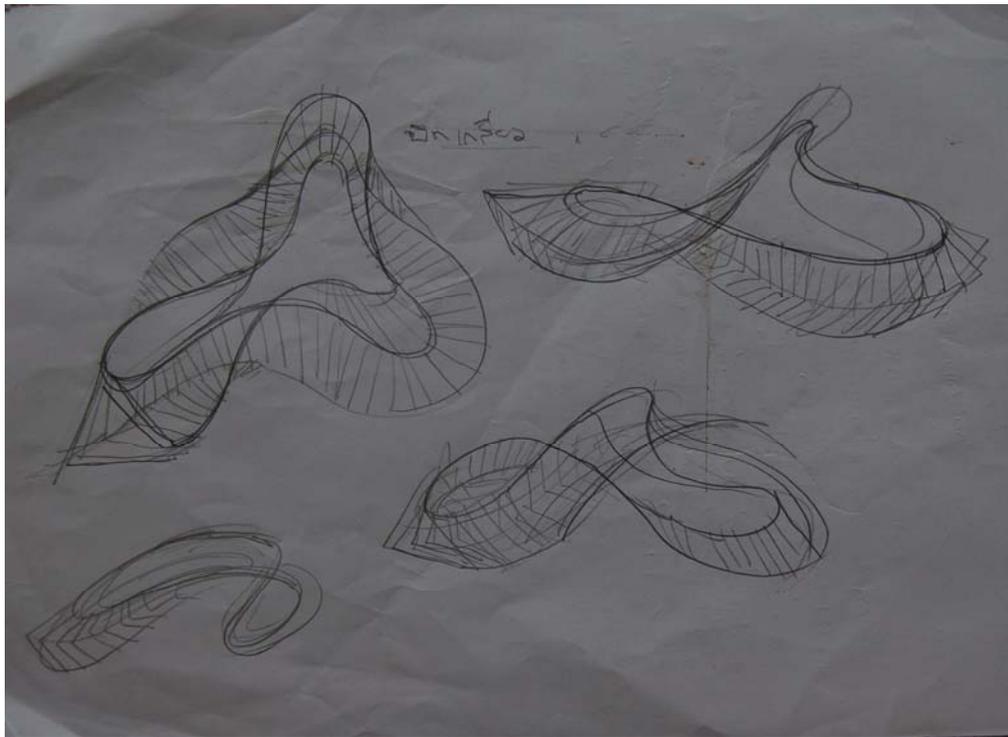
3.2.9 นำไม้ที่เจาะรูเรียบร้อยแล้วมาใส่ไม้สอดแล้วร้อยติดกันให้ได้ตามแบบที่กำหนด นำไม้ตัว v มาประกอบเข้ายึดด้านตะปูเกลียวเป็นอันเสร็จสำหรับประติมากรรมชิ้นที่ 2 ส่วนชิ้นที่ 3 เมื่อแบบไม้ที่ซึ่กับไม้สอดแล้วนำมาวางคู่กัน แล้วก็ประกอบกันด้วยไม้ที่เตรียมไว้ โดยใช้การเจาะรูแล้วตีไม้สลักแทนการใส่ตะปูเกลียวทำอย่างนี้ทุกอันจนเสร็จ ส่วนชิ้นที่ 4 จะไม่ใส่ไม้รูปตัว v แต่จะทำไม้เป็นแท่งกลมตัดมาอุดรูที่เจาะไว้ทุกรูจนครบทุกตัวจนเสร็จ

4. การวิเคราะห์และนำเสนอผลงาน

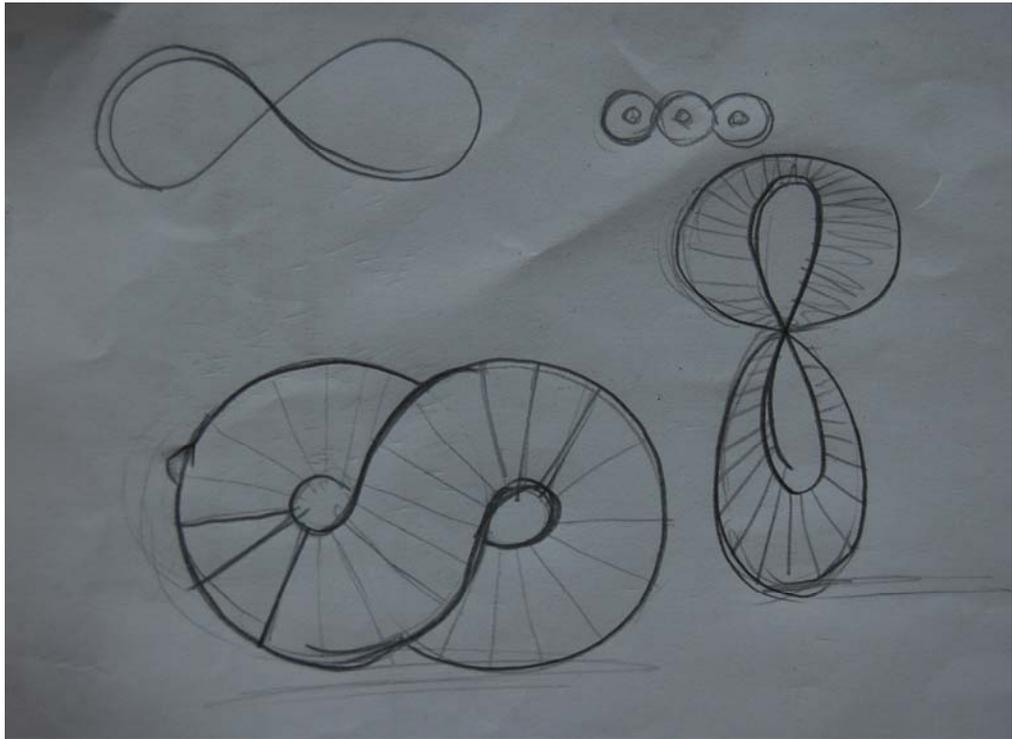
ขั้นตอนนี้เป็นกำลังสิ้นสุดของกระบวนการสร้างสรรค์เริ่มจากการวิเคราะห์ผลงาน หาจุดบกพร่องเพื่อทำการแก้ไขปรับปรุงผลงานให้เกิดความสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะนำเสนอต่อคณาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และสาธารณชนเพื่อประเมินผลตอบกลับต่อไป

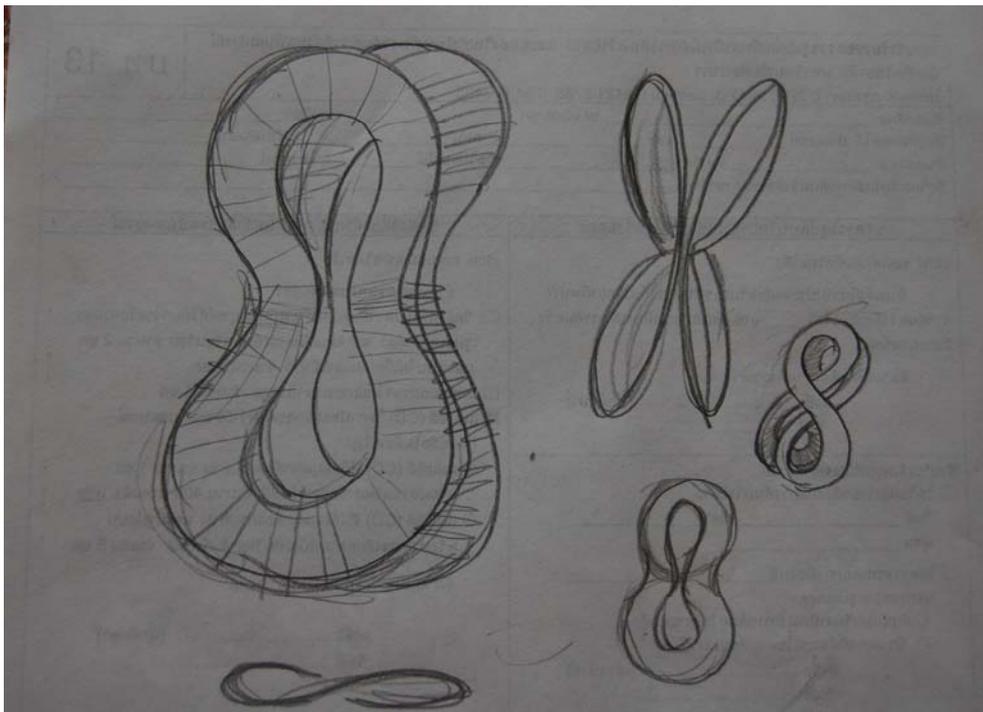
ภาพที่ 7 ภาพอุปกรณ์การสร้างสรรค์

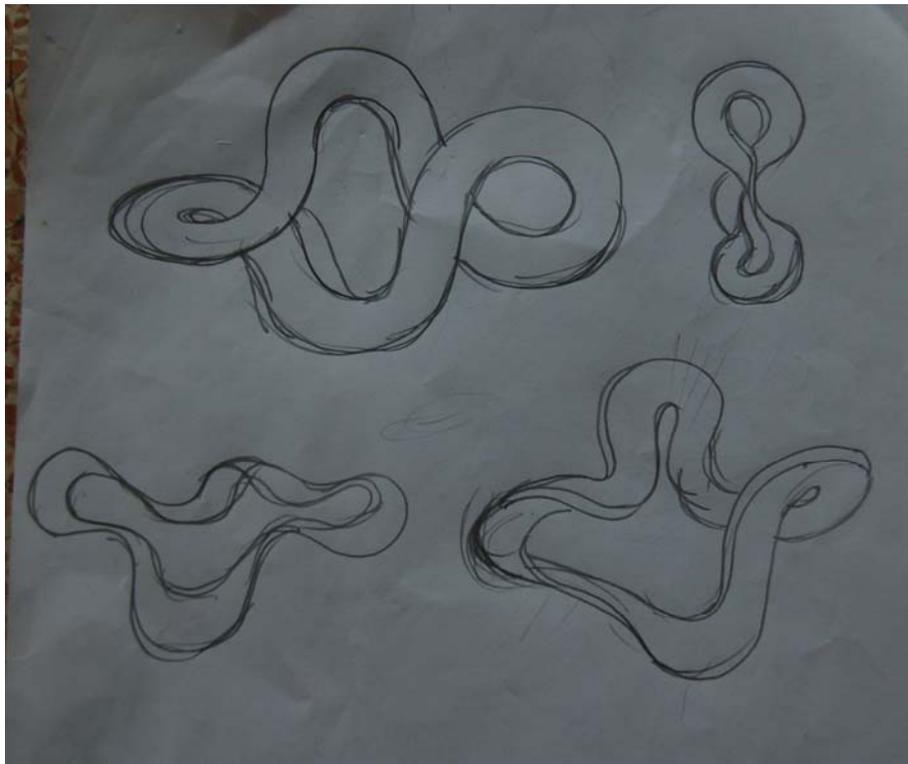
ภาพที่ 8 ภาพร่าง 2 มิติ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 9 ภาพร่าง 2 มิติ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 10 ภาพร่าง 2 มิติ ชั้นที่ 3

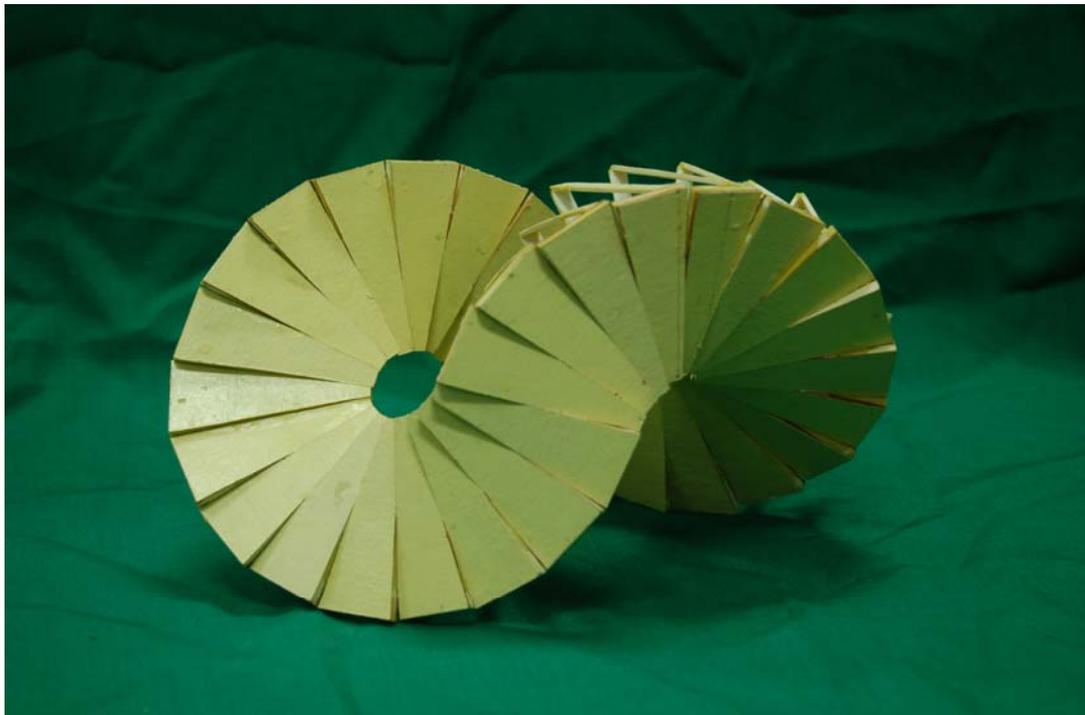
ภาพที่ 11 ภาพร่าง 2 มิติ ชั้นที่ 4

ภาพที่ 12 ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 1

ภาพที่ 13 ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 2

ภาพที่ 14 ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 1

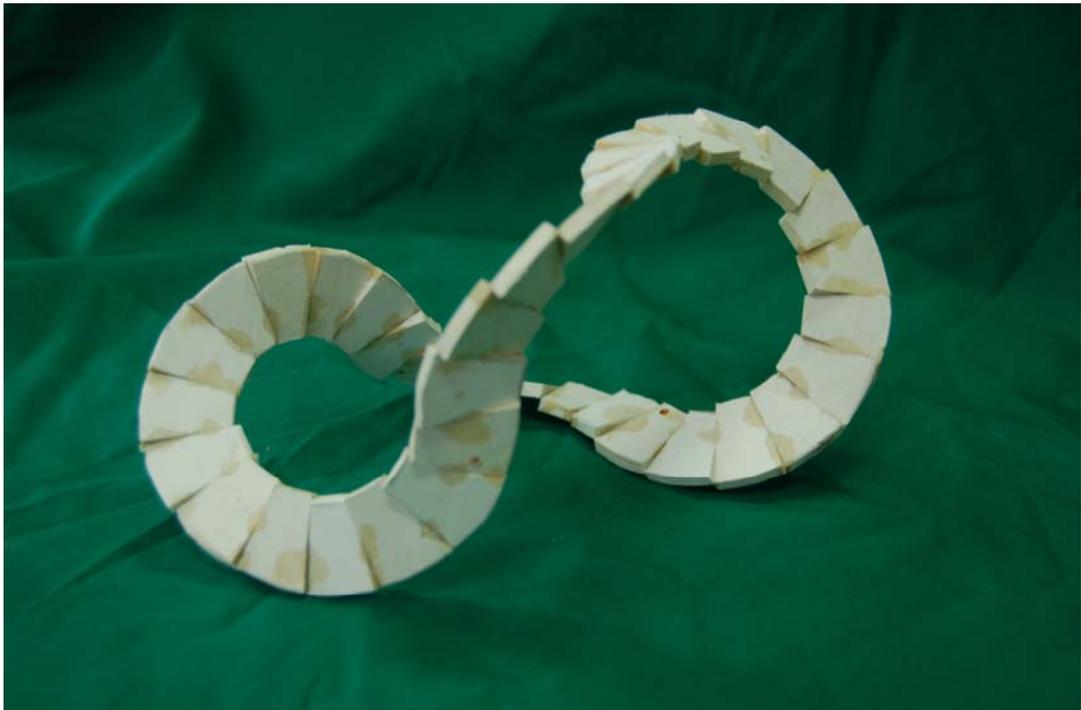
ภาพที่ 15 ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 2

ภาพที่ 16 ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 1

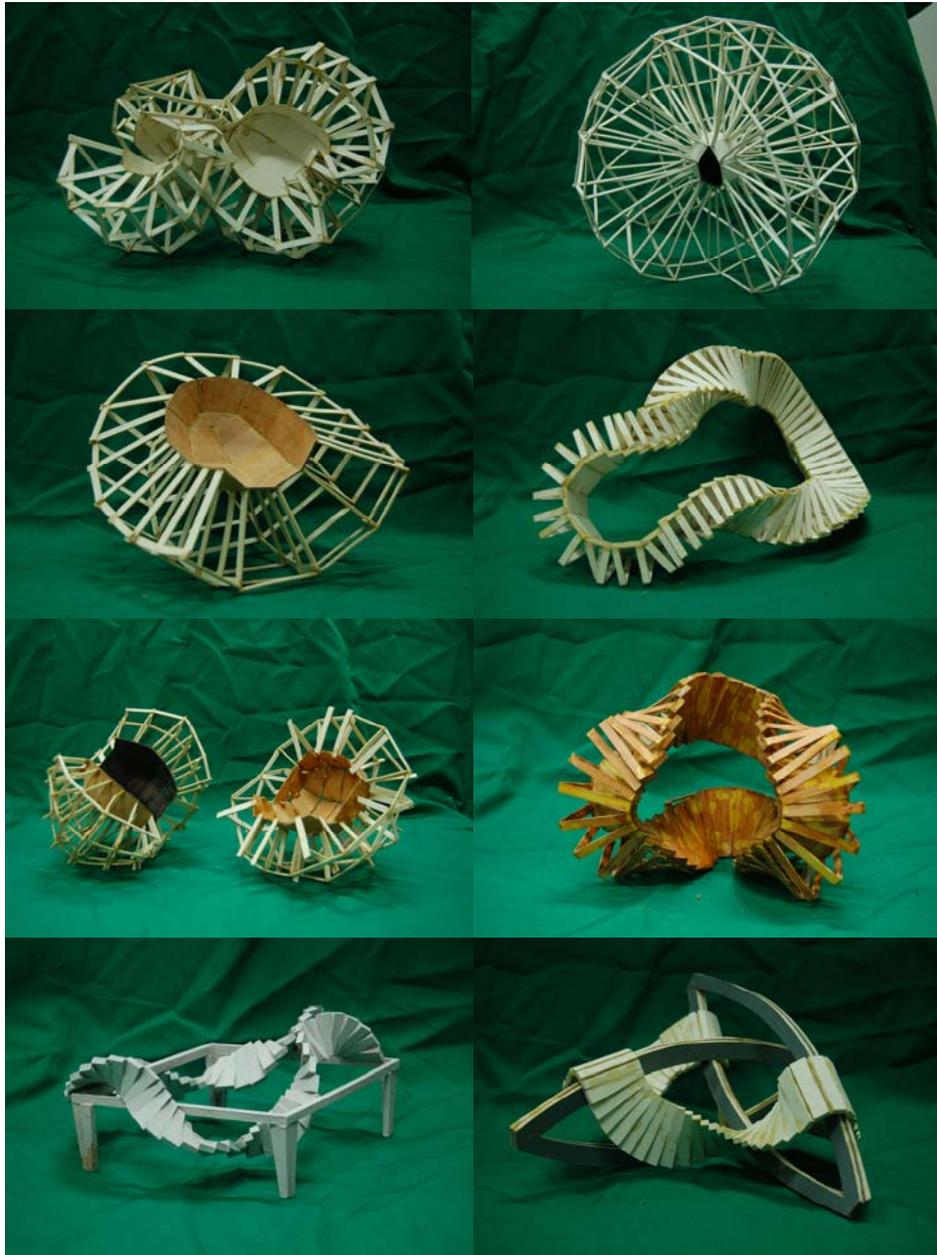
ภาพที่ 17 ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 2

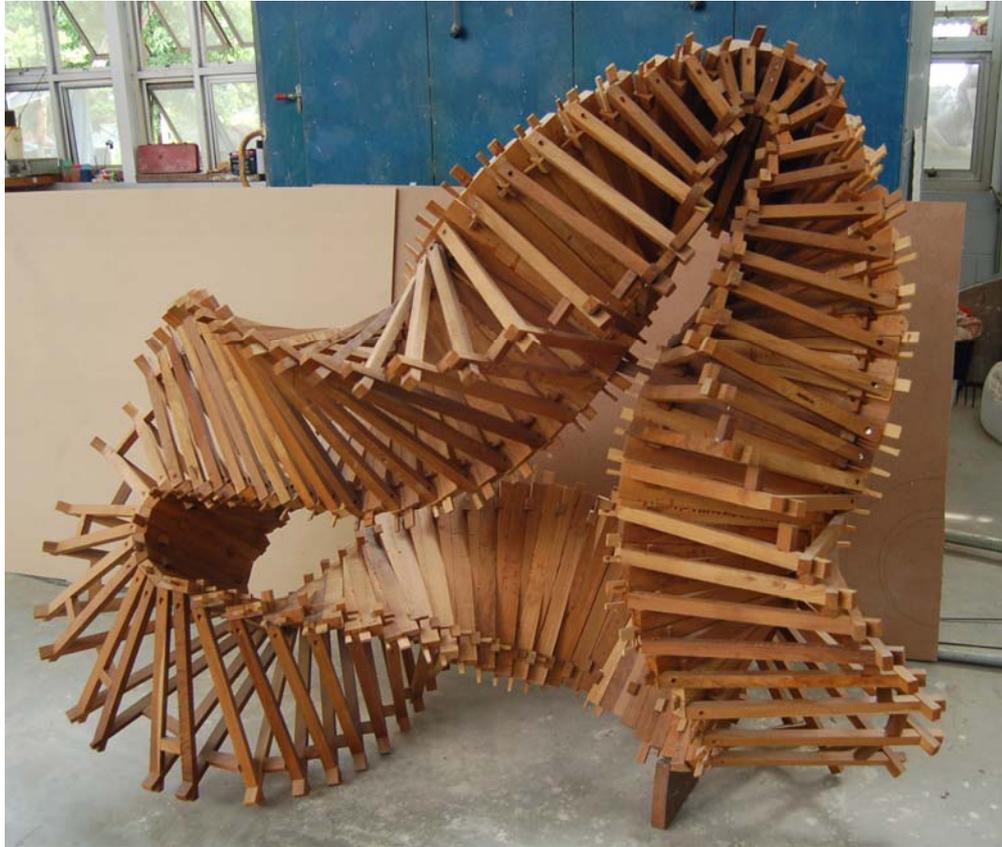
ภาพที่ 18 ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 1

ภาพที่ 19 ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 2

ภาพที่ 20 ภาพแบบจำลอง 3 มิติ ที่ไม่ได้ขยาย

ภาพที่ 21 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 1

ขนาด : 100 x 205 x 158 เซนติเมตร

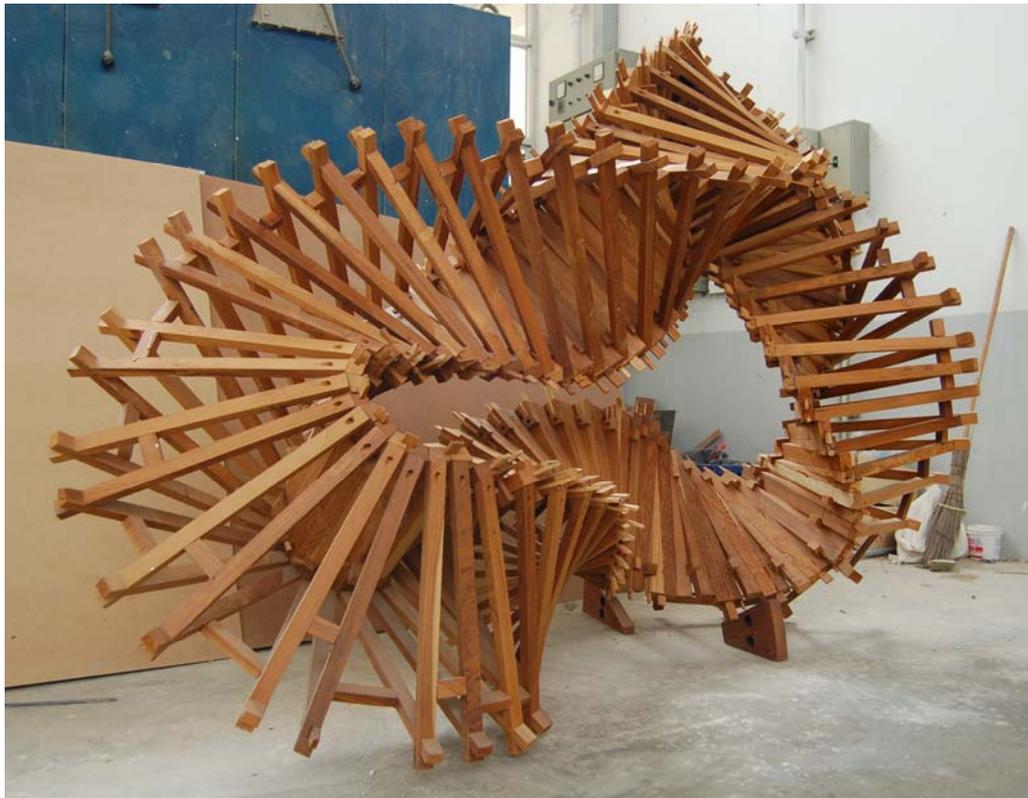
เทคนิค - วัสดุ : ประกอบไม้

ภาพที่ 22 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 2

ขนาด : 100 x 205 x 158 เซนติเมตร

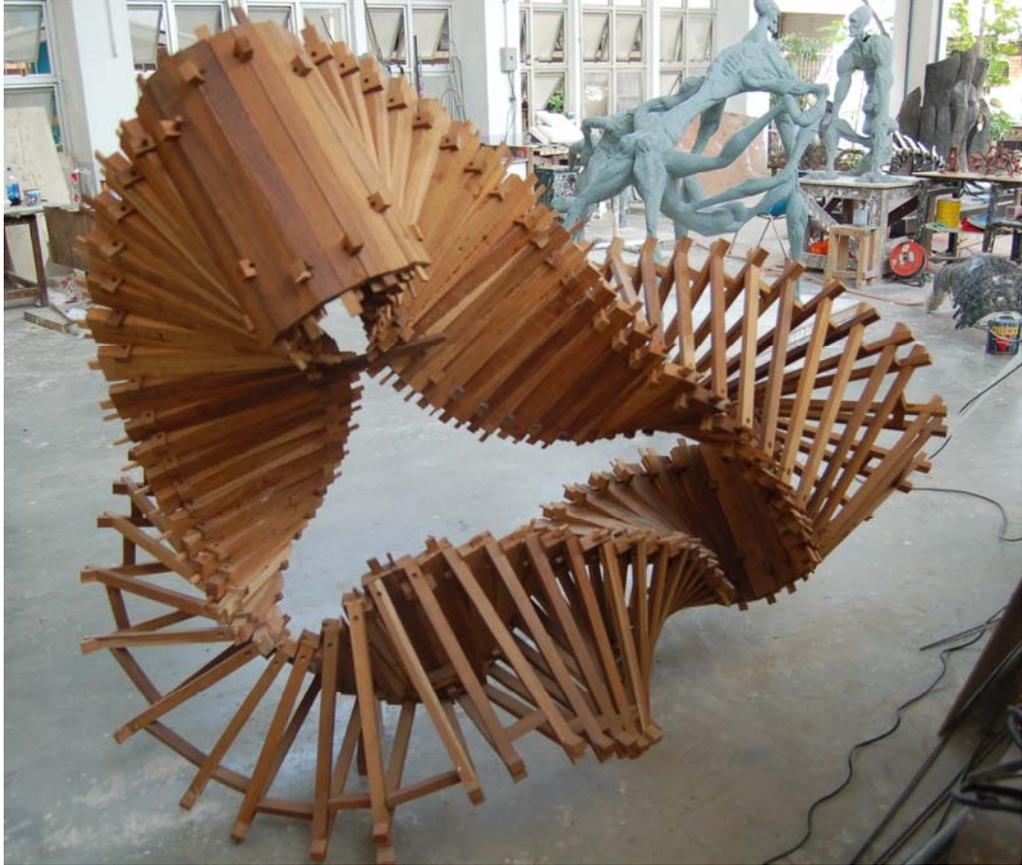
เทคนิค - วัสดุ : ประกอบไม้

ภาพที่ 23 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 3

ขนาด : 100 x 205 x 158 เซนติเมตร

เทคนิค - วัสดุ : ประกอบไม้

ภาพที่ 24 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 ภาพที่ 4
ขนาด : 100 x 205 x 158 เซนติเมตร
เทคนิค - วัสดุ : ประกอบไม้

ภาพที่ 25 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 1
ขนาด : 77 x 102 x 61 เซนติเมตร
เทคนิค - วัสดุ : ประกอบไม้

ภาพที่ 26 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 2

ขนาด : 77 x 102 x 61 เซนติเมตร

เทคนิค - วัสดุ : ประกอบไม้

ภาพที่ 27 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 3

ขนาด : 77 x 102 x 61 เซนติเมตร

เทคนิค - วัสดุ : ประกอบไม้

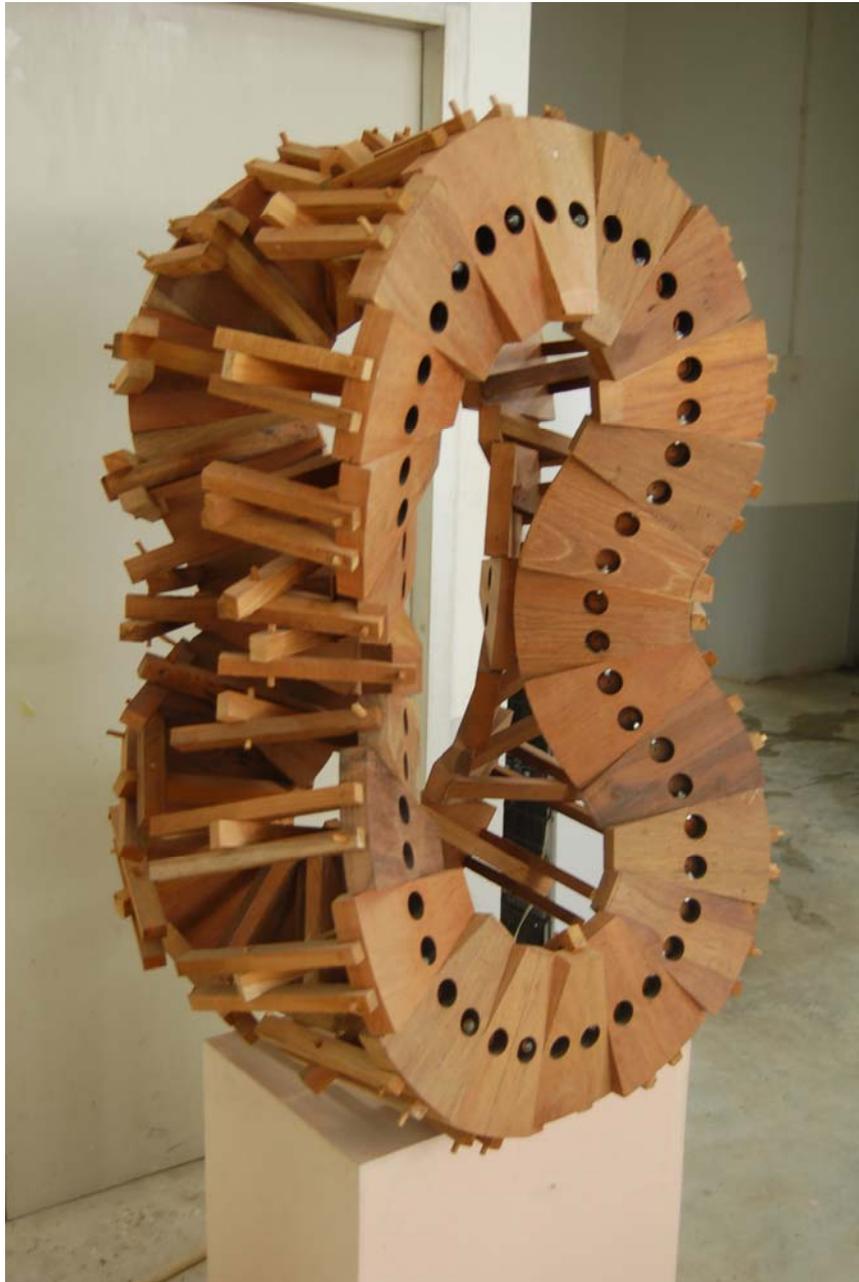
ภาพที่ 28 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 ภาพที่ 4

ขนาด : 77 x 102 x 61 เซนติเมตร

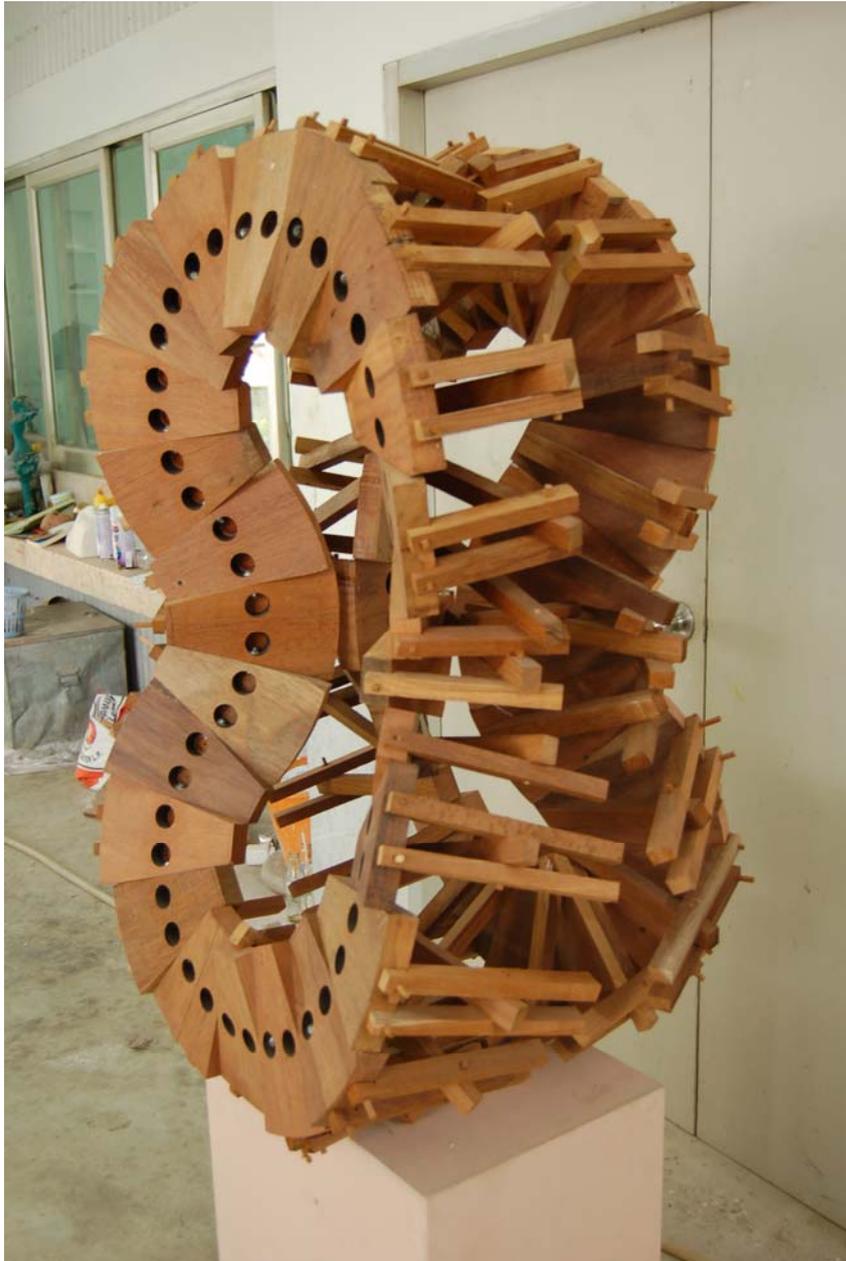
เทคนิค - วัสดุ : ประกอบไม้

ภาพที่ 29 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 1
ขนาด : 55 x 78 x 110 เซนติเมตร
เทคนิค - วัสดุ : ประกะอบไม้

ภาพที่ 30 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 2
ขนาด : 55 x 78 x 110 เซนติเมตร
เทคนิค - วัสดุ : ประกอบไม้

ภาพที่ 31 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 3
ขนาด : 55 x 78 x 110 เซนติเมตร
เทคนิค - วัสดุ : ประกะอบไม้

ภาพที่ 32 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 ภาพที่ 4
ขนาด : 55 x 78 x 110 เซนติเมตร
เทคนิค - วัสดุ : ประกอบไม้

ภาพที่ 33 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 1

ขนาด : 80 x 153 x 75 เซนติเมตร

เทคนิค - วัสดุ : ประกอบไม้

ภาพที่ 34 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 2

ขนาด : 80 x 153 x 75 เซนติเมตร

เทคนิค - วัสดุ : ประกะอบไม้

ภาพที่ 35 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 3
ขนาด : 80 x 153 x 75 เซนติเมตร
เทคนิค - วัสดุ : ประกอบไม้

ภาพที่ 36 ภาพผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 ภาพที่ 4

ขนาด : 80 x 153 x 75 เซนติเมตร

เทคนิค - วัสดุ : ประกอบไม้

บทที่ 4

วิเคราะห์องค์ประกอบศิลปะทัศนธาตุพื้นฐานและการแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์

องค์ประกอบของศิลปะที่สำคัญมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้แก่โครงสร้างทางวัตถุที่มองเห็นได้ หรือรับรู้ด้วยประสาทส่วนหนึ่ง กับส่วนที่เป็นการแสดงออก อันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุนี้ อีกส่วนหนึ่ง เราเรียกองค์ประกอบส่วนแรกว่า รูปทรง (Form) หรือองค์ประกอบทางรูปธรรมและเรียกส่วนหลังว่า เนื้อหา (Content) หรือองค์ประกอบทางนามธรรม ดังนั้นองค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างหลักของศิลปะก็คือ รูปทรงและเนื้อหา¹

รูปทรง

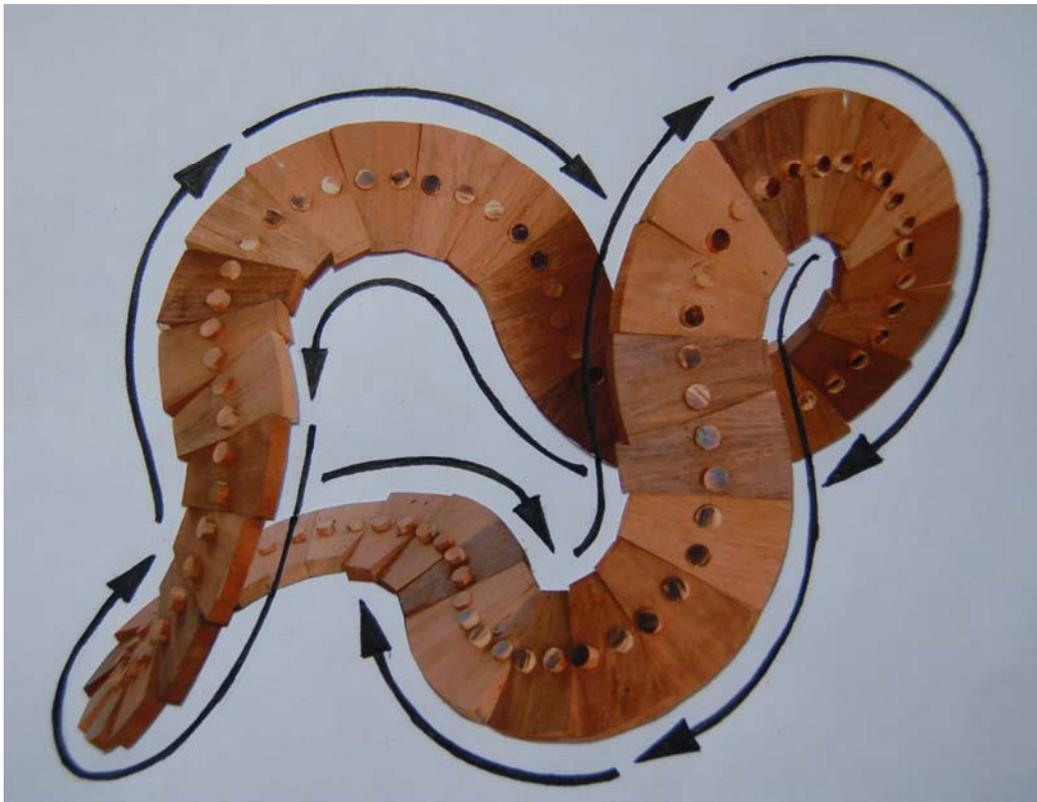
รูปทรงมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางรูปและส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุ

1. ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางรูป เป็นการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุ ดังนี้

เส้น (Line) เกิดจากการประกอบกันของไม้แต่ละชิ้น ทำให้เกิดเป็นรูปทรงที่มีลักษณะเป็นเส้นโครงสร้างให้ความรู้สึกถึงความต่อเนื่องจนไปไม่รู้จักจบ

ปริมาตรของรูปทรง (Volume of form) เกิดจากการประกอบไม้ที่เป็นระนาบ และมีส่วนที่ยื่นออกมา เมื่อมองเป็นส่วน ๆ จะเป็นรูปทรง 3 เหลี่ยม แต่เมื่อนำมาต่อกันหลาย ๆ ชิ้น ก็จะทำให้เกิดการลวงตาเป็นรูปทรงที่ปิด

¹ ชลูด นิยมเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2534), 18.

ภาพที่ 37 แสดงลักษณะเส้นของงานประติมากรรม

ภาพที่ 38 แสดงลักษณะปริมาณของงานประติมากรรม

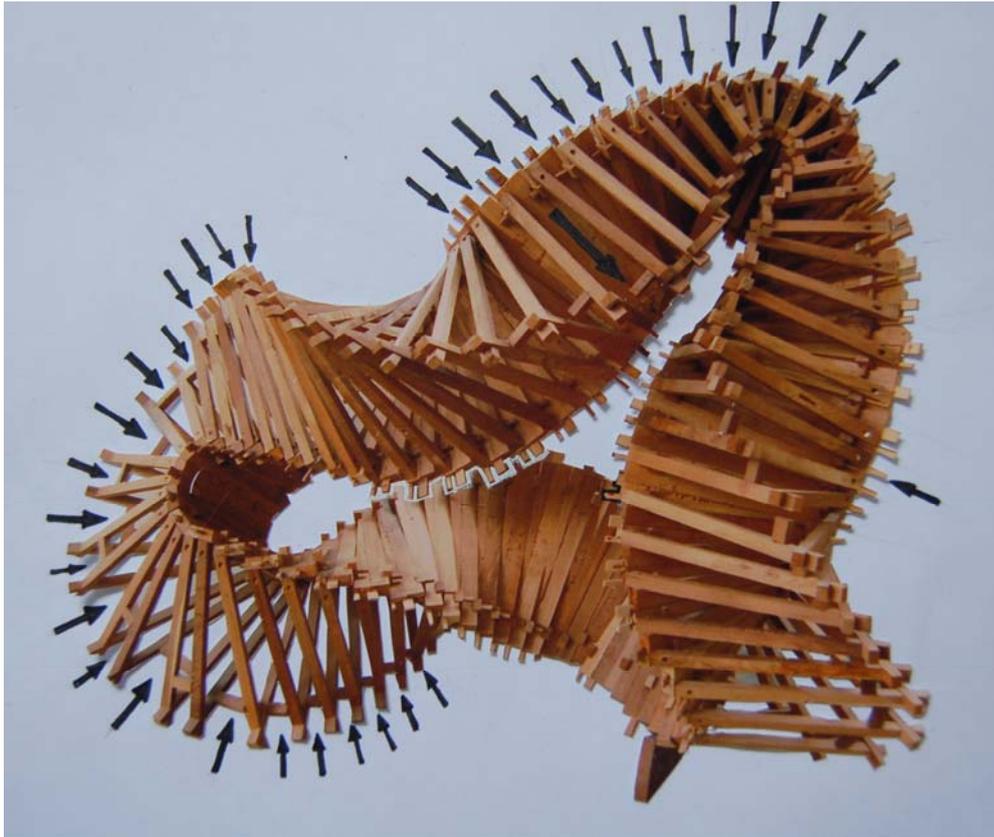
ที่ว่าง (Space) ที่ว่างเป็นทัศนธาตุที่มองไม่เห็น จะปรากฏก็ต่อเมื่อมีทัศนธาตุอื่นมา กำหนดรูปร่าง โดยเฉพาะในงานประติมากรรม ที่ว่างจะโอบล้อมลู่ไปได้และเจาะทะลุรูปทรงเป็น 3 มิติ เป็นที่ว่างที่สามารถสัมผัสได้ เรียกว่า ที่ว่างจริงหรือที่ว่างกายภาพ

ที่ว่างในประติมากรรมชุดนี้เป็นลักษณะแทรกอยู่ตามงานทั่วทั้งชิ้น เพราะงานเป็น เส้นโครงสร้างที่ไม่ทึบตัน ทำให้มีพื้นที่ที่ space เข้าไปมีส่วนทั่วทั้งชิ้นงาน

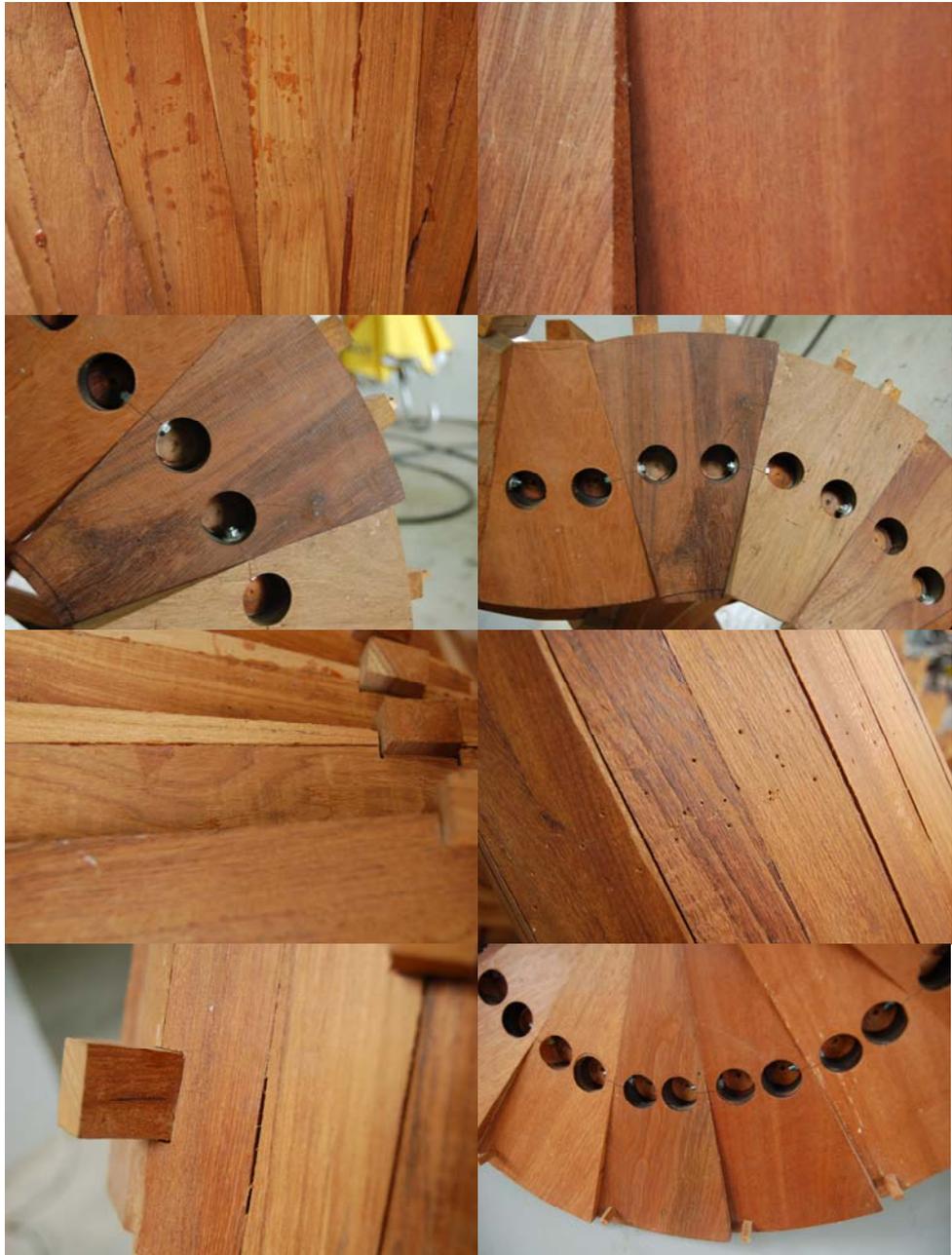
สี (Color) สีทำหน้าที่เช่นเดียวกับน้ำหนักทุกประการ แต่เพิ่มหน้าที่พิเศษที่สำคัญที่สุด คือ สีของวัสดุที่นำมาใช้อย่างเช่น ประติมากรรมชุดนี้ข้าพเจ้าใช้ไม้ในการสร้างสรรค์ น้ำหนัก สีของไม้ที่ต่างกันทำให้ชิ้นงานมีความน่าสนใจ สีของไม้จริงมีความเป็นเอกลักษณ์ตามแต่ละชนิด ไม้ ทำให้ชิ้นงานมีความสมจริงสมจังมากกว่าการทำหลอกขึ้นมา

ลักษณะพื้นผิว (Texture) ในงานประติมากรรมชุดนี้ ลักษณะพื้นผิวมีทั้งแบบหยาบ และเรียบ คือ เกิดจากการไสไม้ด้วยกบไฟฟ้าทำให้เรียบและพื้นผิวที่หยาบด้วยกบ ต่อกันด้วยการที่มีลักษณะเด็ด ปลิ้นออกมา ทำให้ได้ความรู้สึกของวัสดุที่แท้จริงไม่ได้ปรุงแต่งแต่ซัดทิ้ง

2. ส่วนที่เป็นโครงสร้างทางวัตถุ ในการสร้างสรรค์ประติมากรรมชุดนี้ใช้เทคนิคการ ประกอบไม้เพื่อให้ได้รูปทรงตามแนวความคิดที่กำหนด

ภาพที่ 39 แสดงลักษณะที่ว่างของงานประติมากรรม

ภาพที่ 40 แสดงลักษณะสีของงานประติมากรรม

ภาพที่ 41 แสดงลักษณะพื้นผิวของงานประติมากรรม

เนื้อหา

จะแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเภท คือ เนื้อหาภายในหรือเนื้อหาทางรูปทรง (Formal Content) กับเนื้อหาภายนอกหรือเนื้อหาทางเรื่องราวหรือทางสัญลักษณ์ (Symbolic Content)

1. **เนื้อหาภายใน** (Formal Content) เกิดจากการผสมผสานกันอย่างมีเอกภาพภายในรูปทรง อันได้แก่ เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง สี และพื้นผิว ซึ่งในประติมากรรมชุดนี้มีเนื้อหาภายในที่ให้ความรู้สึกถึงโครงสร้างของรูปทรงที่ต่อประกอบกันขึ้นจากทีละชิ้นจนเป็นชิ้นใหญ่ มีความต่อเนื่องเป็นเส้นเดียวกัน

2. **เนื้อหาภายนอก** (Symbolic Content) เป็นเนื้อหาที่สืบเนื่องมาจากเนื้อหาภายใน เนื้อหาภายนอกของประติมากรรมชุดนี้แสดงถึงลักษณะของการก่อดำเนินของยีนที่มีการบิดประกอับกันขึ้นเป็นเส้นแล้วยังแสดงถึงวัฏจักรด้วยเช่นกัน คือ การวนเวียนอยู่อย่างนี้ไม่รู้จบ

การแก้ปัญหาในการสร้างสรรค์

ในกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมได้เกิดปัญหาและมีวิธีการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

1. วิธีการสร้างแบบจำลอง 3 มิติเพื่อมาขยายนั้น พอมาขยายบางครั้งไม่เป็นไปตามแบบจำลอง แก้ไขโดยการแก้ปัญหาที่งานจริงให้ได้ใกล้เคียงมากที่สุด และวางแผนตั้งแต่ต้น

2. การต่อไม้ด้วยสลักทำให้ตัวงานไม่แข็งแรง แก้ไขโดยการใช้ตะปูเกลียวแทน และการเข้าไม้ที่สนิทก็ช่วยในระดับหนึ่ง

3. การประกอบกันขึ้นเป็นชิ้นงาน ใช้วิธีการต่อแบบงานช่วง Terminal Project อาจจะทำให้คนดูแล้วรู้สึกคล้ายกัน แก้ไขโดยการหาวิธีการประกอบแบบใหม่ให้มีความหลากหลายขึ้น

4. ขั้นตอนการประกอบตั้งแต่เตรียมไม้และประกอบมีความล่าช้าและกินเวลานานเกินไป แก้ไขโดยการหาวิธีการประกอบใหม่ที่ง่ายและเร็วขึ้น แต่ยังคงแนวความคิดและองค์ประกอบหลักอยู่

5. ด้วยเทคนิคการประกอบและวัสดุที่เป็นไม้ ทำให้งานมีขนาดใหญ่ไม่ได้ แก้ไขปัญหาโดยการลดขนาดให้เล็กลงมาและมีความเหมาะสม

บทที่ 5

สรุป

จากการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้าและปฏิบัติตามกระบวนการทางทัศนศิลป์อย่างละเอียด ซึ่งประกอบด้วยรูปทรง เนื้อหา ทัศนธาตุ ความคิด และแรงบันดาลใจ การพัฒนาผลงานตามจุดมุ่งหมาย ตลอดจนเทคนิค วิธีการ ให้เกิดความสมบูรณ์ ตามหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่อง โครงสร้างขององค์ประกอบแห่งชีวิต

ในผลงานประติมากรรมชุดโครงสร้างองค์ประกอบแห่งชีวิตนี้ เป็นแนวความคิดที่มีการพัฒนามาจากความรู้ที่ได้รับมาทั้งจากการศึกษาและการเรียนรู้มาตลอด มีการปรับเปลี่ยนให้มีความชัดเจนมากขึ้น เพื่อที่จะสะท้อนความคิดและวิธีการที่สั่งสมมา

ข้าพเจ้ามีความปรารถนาให้งานประติมากรรมชุดนี้ทำให้ผู้ชมมีความเพลิดเพลินไปกับเทคนิค วิธีการประกอบ เนื้อหาสาระ และการตีความตามแต่ผู้ชมจะจินตนาการ

ทั้งนี้ในการศึกษาสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมในชุดนี้ เป็นการศึกษาในช่วงหนึ่งของความคิด มิได้เป็นจุดสูงสุดของการสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมของข้าพเจ้าไม่ แต่เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาและสร้างสรรค์ต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

ชลูด นิมเสมอ. **องค์ประกอบของศิลปะ**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2534.
www.Th-Wikipedia.org/Wiki/หน่วยพันธุกรรม - 40K

Wonder man, มาทำความรู้จักกับ “ยีนและจีเอ็มโอ” กันเถอะ เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2551 ค้นหา
จาก <http://www.jobpub.com/articles/showarticle.asp?id=17>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล ฉัตรชัย สายจันทร์
เกิด 21 มีนาคม 2523
ที่อยู่ 86 หมู่ 1 ต.โคกสูง อ.เมือง จ.นครราชสีมา

ประวัติการศึกษา

- โรงเรียนบ้านโคกสูง
- โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์
- สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา
- ศิลปะบัณฑิต สาขาวิชาประติมากรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- ปริญญาโท สาขาวิชาประติมากรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการแสดงผลงาน

- พ.ศ. 2541 - ร่วมแสดงนิทรรศการดาวดวงนี้ที่ฉันรัก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นครราชสีมา
- พ.ศ. 2544 - ร่วมแสดงนิทรรศการประติมากรรม ครั้งที่ 5 “รำลึกผู้ช่วยศาสตราจารย์เขียน ยิ้มศิริ”
- ร่วมแสดงนิทรรศการประติมากรรมสัญจร ประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- พ.ศ. 2546 - ร่วมแสดงนิทรรศการเปิดบ้านจิตรกรรม
- ร่วมแสดงนิทรรศการประติมากรรมขนาดเล็ก 20 ปี สมาคมประติมากรไทย
 - ร่วมแสดงนิทรรศการกลุ่มนานาชาติหัตถ์ต่อศิลปะ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล นครราชสีมา